

Spis treści:

UWAGI WSTĘPNE

PLATON I ARYSTOTELES

CZĘŚĆ PIERWSZA:

PLATON I ODKRYCIE PRZYCZYNY PONADZMYŚLOWEJ. «DRUGIE ŻEGLOWANIE»

SEKCJA PIERWSZA:

WIELKIE ZDERZENIE KULTURY «PISMA» I KULTURY «PRZEKAZYWANIA USTNEGO» ORAZ RÓŻNE SPOSOBY KOMUNIKOWANIA PRZEKAZU FILOZOFICZNEGO U PLATONA

I. PLATOŃSKA PRÓBA WYPOŚRODKOWANIA MIĘDZY «PISMEM» A «PRZEKAZEM USTNYM» ORAZ STRUKTURALNY ZWIĄZEK «PISMA» Z TYM CO «NIEPISANE»

1. Dlaczego do zrozumienia myśli Platona konieczne jest przezwycięzenie kryterium tradycyjnego i wypracowanie nowego; 2. Platońska ocena wartości pisma w Fajdrosie; 3. Świadczenia Platona zawarte w Liście VII; 4. Istotne elementy « nauk niepisanych » Platona przekazane przez tradycję pośrednią; 5. Jak należy rozumieć termin « ezo-teryczny » zastosowany do określenia niepisanej myśli Platona; 6. Znaczenie, doniosłość i cele pism platońskich; 7. « Pomoc », jaką pismom platońskim niesie tradycja pośrednia

II. WIELKIE PROBLEMY ZWIĄZANE Z INTERPRETACJĄ PLATONA ŁATWIEJSZE DO ROZWIĄZANIA W ŚWIELE NOWYCH BADAŃ

1. Kwestia jedności i systemu w myśli Platona; 2. Problem ironii i jej funkcji w dialogach platońskich; 3. Rozstrzygająca kwestia « ewolucji » myśli Platona; 4. « Mit » i « logos » u Platona; 5. Wielość aspektów i zastosowań filozofii platońskiej

SEKCJA DRUGA:

METAFIZYCZNO-DIALEKTYCZNY SKŁADNIK MYŚLI PLATOŃSKIEJ

I. «DRUGIE ŻEGLOWANIE* JAKO PRZEJŚCIE OD FIZYCZNYCH BADAŃ PRESOKRATYKÓW DO POZIOMU METAFIZYCZNEGO

1. Konfrontacja z filozofami przyrody i stwierdzenie niespójności ich nauki; 2. Konfrontacja z Anaksagorasem i stwierdzenie niewystarczalności umysłu kosmicznego w takiej postaci, w jakiej został przezeń przedstawiony; 3. Wielka metafora « drugiego żeglowania » jako symbol dotarcia do tego co ponadzmysłowe; 4. Dwa etapy « drugiego żeglowania »: teoria idei i teoria zasad; 5. Trzy wielkie centra filozofii Platona: teoria idei, zasad i Demiurga

II. PLATOŃSKA TEORIA IDEI I NIEKTÓRE PROBLEMY Z NIĄ ZWIĄZANE

1. Kilka uściśleń odnośnie do terminu « idea » i jego znaczenia; 2. Metafizyczno-ontologiczne cechy idei; 3. Najważniejsza metafizyczna cecha idei: « jedność »; 4. Platoński dualizm jako wyraz transcendencji; 5. Wielki problem relacji między światem idei a światem rzeczy zmysłowych

III. «NIEPISANE NAUKI» O PIERWSZYCH I NAJWYŻSZYCH ZASADACH ORAZ ZWIĄZANE Z NIMI WIELKIE KONCEPCJE METAFIZYCZNE

1. Pierwsze zasady utożsamione z Jednym i Diadą tego co wielkie-i-małe; 2. Byt jako synteza (mieszanina) obydwu zasad; 3. Kategorialny podział rzeczywistości; Liczby idealne i liczbowa struktura rzeczywistości; Byty matematyczne

IV. METAFIZYKA W ŚWIELE PROTOLOGII «NAUK NIEPISANYCH* ORAZ ALUZJE, JAKIE PLATON CZYNI DO NAUKI O ZASADACH

1. Odsetki o Dobru splecone przez Platona w Państwie i niespłacony dług; 2. Parmenides i jego znaczenie; 3. Ontologia najwyższych rodzajów w Sofistie i metafora «ojcóbóstwa Parmenidesa»; 4. Wielkie metafizyczne tezy Fileba: dwubiegunowa struktura rzeczywistości, cztery najwyższe rodzaje oraz najwyższa Miara jako Absolut

V. NAUKA O DEMIURGU I KOSMOLOGIA

1. Miejsce świata fizycznego w kręgu rzeczywistości według Platona; 2. Demiurg i jego rola metafizyczna; 3. Materialna zasada świata zmysłowego, jego rola metafizyczna i związek z Diadą; 4. « Jedno » jako cecha charakteryzująca działanie Demiurga; 5. Stwórcze działanie platońskiego

Demiurga pojęte w wymiarze helleńskim; 6. Demiurg (a nie idea Dobra) jest Bogiem Platona

VI. GNOZEOLOGIA I DIALEKTYKA

1. Anamneza jako źródło i warunek poznania w Menonie; 2. Potwierdzenie nauki o anamnezie w następnych dialogach; 3. Stopnie poznania zarysowane w Państwie; 4. Dialektyka; 5. Protologiczne osadzenie dialektyki na jedności i wielości

VII. KONCEPCJA SZTUKI I RETORYKI

1. Sztuka jako odejście od bytu i prawdy; 2. Retoryka jako zafałszowanie prawdy

SEKCJA TRZECIA:

ETYCZNO-RELIGIJNO-ASCETYCZNY SKŁADNIK MYŚLI PLATOŃSKIEJ ORAZ JEGO ZWIĄZKI Z PROTOLOGIĄ «NAUK NIEPISANYCH»

I. ZNACZENIE MISTYCZNO-RELIGIJNO-ASCETYCZNEGO SKŁADNIKA PLATONIZMU

II. NIEŚMIERTELNOŚĆ DUSZY, JEJ POZAZIEMSKIE LOSY I REINKARNACJA

1. Dowody nieśmiertelności duszy; 2. Eschatologiczne losy duszy; 3. Metempsychoza

III. NOWA ASCETYCZNA MORALNOŚĆ

1. Dualizm antropologiczny i znaczenie związanych z nim paradoksów; 2. Uporządkowanie i osadzenie nowej skali wartości; 3. Platoński antyhedonizm; 4. Oczyszczenie duszy, cnota i poznanie

IV. MISTYKA PRZYJAŹNI I MIŁOŚCI

1. Przyjaźń (philia) i «Pierwszy Przyjaciel»; 2. «Miłość platoniczna»

V. PLATON PROROKIEM?

VI. ETYCZNO-RELIGIJNY SKŁADNIK MYŚLI PLATOŃSKIEJ I JEGO POWIĄZANIA Z PROTOLOGIĄ «NAUK NIEPISANYCH»

SEKCJA CZWARTA:

POLITYCZNY SKŁADNIK PLATONIZMU I JEGO ZWIĄZKI Z PROTOLOGIĄ «NAUK NIEPISANYCH»

I. WAGA I ZNACZENIE POLITYCZNEGO SKŁADNIKA PLATONIZMU

1. Stwierdzenia Listu VII; 2. Różnica między platońską i współczesną koncepcją polityki

II. POLITEIA, CZYLI KONSTRUOWANIE PAŃSTWA IDEALNEGO

1. Perspektywy odczytywania Państwa; 2. Państwo doskonałe i odpowiadający mu typ człowieka; 3. System wspólnoty życia wojowników i wychowanie kobiety w państwie idealnym; 4. Filozof a państwo idealne; 5. Wychowanie filozofów w idealnym państwie i «największa wiedza»; 6. Państwa zdeprawowane i odpowiadające im typy ludzi; 7. Państwo, szczęście ziemskie i pozaziemskie; 8. Państwo we wnętrzu człowieka

III. POLITYK, PRAWO PISANE I USTROJE

1. Problem w Polityku; 2. Formy możliwych ustrojów; 3. «Sprawiedliwy środek» i sztuka polityki

IV. «PAŃSTWO DRUGIE» Z PRAW

1. Cel Praw i ich relacja do Państwa; 2. Kilka podstawowych koncepcji z Praw

V. POLITYCZNY SKŁADNIK MYŚLI PLATOŃSKIEJ I JEGO ZWIĄZKI Z PROTOLOGIĄ «NAUK NIEPISANYCH»

SEKCJA PIĄTA:

PODSUMOWANIE MYŚLI PLATOŃSKIEJ

I. «MIT JASKINI» JAKO SYMBOL WSZYSTKICH PODSTAWOWYCH SKŁADNIKÓW MYŚLI PLATONA

II. KILKA SZCZYTOWYCH OSIĄGNIĘĆ MYŚLI PLATONA, KTÓRE POZOSTAŁY PUNKTAMI ODNIESIENIA W DZIEJACH MYŚLI ZACHODNIEJ

CZĘŚĆ DRUGA:

ARYSTOTELES I SYSTEMATYZACJA WIEDZY FILOZOFICZNEJ

SEKCJA PIERWSZA:

RELACJE MIĘDZY ARYSTOTELESEM I PLATONEM. KONTYNUACJA «DRUGIEGO

ŻEGLOWANIA»

I. WPROWADZENIE KRYTYCZNE: METODA HISTORYCZNO-GENETYCZNA I WSPÓŁCZESNA INTERPRETACJA MYŚLI ARYSTOTELESOWSKIEJ

II. PODSTAWOWE PODOBIENSTWA MIĘDZY ARYSTOTELESEM I PLATONEM: KONTYNUACJA «DRUGIEGO ŻEGLOWANIA»

III. PODSTAWOWE RÓŻNICE MIĘDZY ARYSTOTELESEM I PLATONEM

SEKCJA DRUGA:

METAFIZYKA I NAUKI TEORETYCZNE

I. METAFIZYKA

1. Pojęcie i cechy charakterystyczne metafizyki; 2. Cztery przyczyny; 3. Byt i jego znaczenia oraz sens formuły «byt jako byt»; 4. Arystotelesowski wykaz znaczeń bytu i jego struktura; 5. Uściślenia odnośnie do znaczeń bytu; 6. Zagadnienie substancji; 7. Problem «ousia» w ogóle: forma, materia, synolon i cechy określające pojęcie substancji; 8. Arystotelesowska «forma» nie jest ogólna; 9. Akt i możliwość; 10. Wykazanie istnienia substancji ponadzmysłowej; 11. Natura Nieruchomego Poruszyciela; 12. Jedność i wielość tego co boskie; 13. Bóg a świat

II. FIZYKA

1. Charakterystyka fizyki Arystotelesowskiej; 2. Zmiana i ruch; 3. Miejsce i próżnia; 4. Czas; 5. Nieskończoność; 6. «Piąta istota» (quinta essentia) i podział na świat podksiężycowy i niebiański

III. PSYCHOLOGIA

1. Arystotelesowska koncepcja duszy; 2. Trójpodział duszy; 3. Dusza wegetatywna; 4. Dusza zmysłowa; 5. Dusza rozumna

IV. MATEMATYKA

SEKCJA TRZECIA:

NAUKI PRAKTYCZNE: ETYKA I POLITYKA

I. ETYKA

1. Relacje między etyką i polityką; 2. Najwyższe dobro człowieka: szczęście; 3. Wyprowadzenie «cnót» z «części duszy»; 4. Cnoty etyczne; 5. Cnoty «dianoetyczne»; 6. Doskonałe szczęście; 7. Przyjaźń a szczęście; 8. Przyjemność a szczęście; 9. Psychologia aktu moralnego

II. POLITYKA

1. Koncepcja państwa; 2. Zarządzanie rodziną; 3. Obywatel; 4. Możliwe formy państwa; 5. Państwo idealne

SEKCJA CZWARTA:

POŁOŻENIE PODWALIN POD LOGIKĘ; RETORYKA I POETYKA

I. POŁOŻENIE PODWALIN POD LOGIKĘ

1. Pojęcie logiki, czyli «analitiki»; 2. Ogólna charakterystyka pism logicznych i geneza logiki Arystotelesowskiej; 3. Kategorie, terminy, definicja; 4. Zdania (Hermeneutyka); 5. Sylogizm; 6. Sylogizm naukowy, czyli dowodzenie; 7. Poznanie bezpośrednie; 8. Zasady dowodzenia; 9. Sylogizm dialektyczny, sylogizmy erystyczne i paralogizmy; 10. Logika a rzeczywistość

II. RETORYKA

1. Platońska geneza Arystotelesowskiej retoryki; 2. Definicja retoryki i jej relacje do dialektyki, etyki i polityki; 3. Różne środki przekonywania; 4. Entymemat, przykład i przesłanki sylogizmu retorycznego; 5. Trzy rodzaje retoryki; 6. Toposy retoryki; 7. Ogólne wnioski odnośnie do Retoryki

III. POETYKA

1. Koncepcja nauk wytwórczych; 2. Poetycka mimesis; 3. Piękno; 4. Katharsis

SEKCJA PIĄTA:

PODSUMOWANIE FILOZOFII ARYSTOTELESOWSKIEJ

I. LOSY FILOZOFII ARYSTOTELESOWSKIEJ

II. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA I APORIE FILOZOFII ARYSTOTELESOWSKIEJ

OBJAŚNIENIA